

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake,
romarje itd.

banc" (20. februar), brezim en angleški parnik za prevoz premoga (20. februar), "Kembland" se od nastopa vožnje pogreša, istotako "Magie Barrat", "Downshire" (21. februar), parnik za transport vojaštva "št. 192" (22. februar), "Oakley" (23. februar), "Branksome" (23. februar), "Deptford" (24. februar), "Western Coast" (24. februar), "Rio Parana" (24. februar), "Harpalion" (24. februar), Vojaški transportni parnik s 1800 možmi (24. februar) in nek angleški parnik za prevoz premoga (25. februar).

To je toraj število parnikov, katere je Anglija izgubila v samo osmih dneh, od kar je od Nemčije napovedana pomorska vojska začela (18. februar) kazati svojo resnobjnost. Najbrž je pa število potopljenih angleških ladij še mnogo večje, kajti izposlani nemški podmorski čolni se še niso vrnili, da bi o svojih uspehih poročali.

Jadransko morje je za naše sovražnike nevarno.

Da je za naše sovražnike nevarno, po Jadranskem morju iztiskati, so se menda že do dobrega prepričali. Najprvo so naši vjeli nek francoski podmorski čoln ter njegovo posadko kot vojne vjetnike internirali. Nato je naš podmorski čoln torpediral francosko oklopnicu in jo težko poškodoval, da je postala — vsaj za nekaj časa — za nadaljnji boj nerabljiva.

Pred kratkimi dnevi pa je francoska torpedovka "Dague" naletela na našo mino in se potopila; spremljala je francoski parnik, ki je imel naloženo živila, namenjena svojim zaveznikom v Črni gori. "Dague" je priplul že blizu luke (pristanišča) pri Baru, ko ga je zadele omenjena nusoda. 38 mož se pogreša, našli so najbrž vsi svojo smrt v mokrem grobu.

Naša slavna mornarica skrbno čuva avstrijske obale in marsikateri godrnjač mora priznati, da so bili milijonski izdatki za mornarične potrebščine resnično utemeljeni in — ne za prazen nič.

Medsebojno bombardiranje Zemuna in Belgrada.

Eugen Kronstein, hotelir v Zemunu, ki je došel v Maria-Theresiopol, pripoveduje sledče:

V četrtek zvečer so padle prve srbske bombe v mesto Zemun. (Leži na avstrijskem obrežju Donave v štrci Belgrada). Civilno prebivalstvo se je poskrilo v kleteh. Tako tudi jaz v svoji. Ena srbska bomba razdalja je našo poštno poslopje, druga je zadeła nadstropje mojega hotela.

V Zemunu je zavladala mrtvaška tišina. Vse luči po hišah in po ulicah morale so se ugasniti. Bombardiranje je včasih bilo najhujše, zopet pa je prenehalo. Ob svitu srbskih topov ni bilo več slišati.

Sedaj so povzete besedo naše težke baterije. Strahovito gromenje je prétresalo Zemun in v Belgradu se je več palač razsulo v groblje.

General in usmiljeni brat.

Resnična dogodba.
(2. nadaljevanje).

II.

Konečno prišel je dan javne izkušnje, katerega so se še pred kratkimi tedni tako neizrečno bali, a sedaj hladnokrvno pričakovali. Za pretežno večino slušateljev bil je še žalosten dovolj. Od štirideset je izkušnjo prestalo s edemintri trideset tako, — da slabše skoraj ni bilo mogoče. Toda naši trije odgovarjali so na vsako jem stavljeni vprašanje urno in odločno, da so celo izpravevalca s svojimi odgovori presenetili. Knez Liechtenstein je izkušnji prisostvoval od kraja do nje konca ter se ponovno izražal, da je s temi tremi jako zadovoljen in da se jih hoče pri prvi priložnosti spomniti. Tem ojstreje in grenkeje dal je svojo nevoljo nad ostalimi spoznati; manjkalo ni karanja in tudi ne groženj. Zastonj so se izgovarjali in opravičevali pogumnejši, da niso zamogli razumeti svojega učitelja. "Butci! Lenivci!" se jim je reklo; "zakaj pa so ti le trije razumeli in zapopadli? Pa le počakajte, jaz vas hočem učiti, da boste s svojimi bučami malo bolj pri-

Prvi naši strelci namerjeni so bili na srbske tobove, ki so morali utihniti. Pozneje so naši polslali Srbom nekaj granata. Medtem si je prebivalstvo že upalo na cesto in videli smo učinke naših strelcev. Po vsakem je začelo v Belogradu kako poslopje goreti; najprvo hotel "Moskva," nato palač vojnega ministerstva in potem novi konak, to je nova kraljeva palača.

Ko je zjutraj obojestranska kanonada polnoma obmolknila, je bil poučen promet v Zemunu zopet navaden. V princ Evgenijevi, v Laudonovi in Razsanijski ulici bilo je več hiš podrtih. Pri hotelu "Central" razrušila je granata drugo nadstropje.

Druzega predpoldne peljal sem se v Maria-Theresiopol. Med tem sta bila eden žandarmijski oficir in nek kapitan kot parlamentarja v Belgrad poslana, da ondotnemu poveljniku srbskega vojaštva zagrozita: Ako približi le še ena srbska krogla v Zemun, ne bo ostal v Belogradu niti eden kamen na drugem.

Kako je pri Rusih.

Nek graški oficir poročal je domu v vojno-poštnem pismu, kaj da so naši zvedeli od nekega vjetrega Rusa, ki je bil pred vojsko profesor v Varšavi. Izpraveval ga je v ruskem jeziku naš brigadir. Iz zaslisanja je zanimivo to le:

"Koliko mož šteje pri vas kompanija?"

"Imeti bi morala 260 mož, v resnici jih ima pa le 60—80. Nadomestilno moštvo prihaja le pičlo, ali pa prepozono."

"Služijo pri vas tudi starejši ljudje?"

"So 40-letni in tudi še starejši, pa tudi 18 in 19 letni so uvrščeni. Iz Sibirije so tudi visti takaj."

"Ali vi tudi vse plačate kakor mi?"

Oficirji plačajo tuintam; za kravo n. pr. dajo 10 do 15 rubljev, za tele 5 rubljev, perutnina pa ne šteje. Kozaki pa itak ropajo, o drugih hudobijah pa nečem govoriti. Grdo in surovo ravnanje od strani oficirjev, brezkoristnost vojske, nje dolga doba in "kultivirani" Avstrije so vzrok, da se damo vjeti, ako je to le mogoče."

"Ali bi jih še več rado prišlo?"

"Ko bi le zamogli! Toda zadi so nastavljene strojne puške, ki streljajo na lastno moštvo, ako zapazijo, da se hoče udati. Patrulje se skoraj nikdar ne vrnejo."

"Kako pa se preživljata?"

"Meso dobimo skoraj vsaki dan toda brez vase prikuhe, kruha skoraj nik dar, samo včasih nekaj črnega prepečenca (Zwieback). Ker se naše kuhinje nikdar ne osnažijo, je naša hra na nezdrava in neokusna, tudi je ne dobimo toliko kot pri vas."

"Ali imate veliko vjetih od nas?"

"To ne morem natanko povedati, ker se ne zve resnica. Pripovedovalo se nam je, da je 200.000 Avstrijev in Ogrov vjetih, toda videl

stvari in bodeti imeli svoje misli skrbneje zbrane! Približno četrte ure trajalo je to neurje. Vsem je bilo znano, da bi bilo jako nevarno prezivjanemu v tej sveti jezi ugovarjati ali ga celo motiti. Kljub temu enemu pohvaljenih ni bilo več mogoče se zdržati, da ne bi svojim nesrečnim tovarišem ne priskočil na pomoč. Stopil je pred kneza.

"Prezvišenost", govoril je, ničesar ne more nam biti na zemlji prijetnejšega kot je na m Vaše priznanje. Toda resnici na ljubo dolžan sem priznati: Vse kar smo mi trije, jaz in ona tovariša, znali, si nismo v kolegijo (šoli) od našega profesorja prilastili, marveč se od nekega čisto tujega človeka naučili, kar je seveda vsem ostalim manjkalo."

"Od nekega tujca?" zaklical je iznenaden Liechtenstein. "No, kdo pa je vendar bil ta tujec?"

"Nek pruski dijak, katerega smo v prav srečni uru spoznali. Poldruži mesec nas je podučeval. On najbrž še več kaj zna in pri tem ima ta poseben dar, da je v svojem predavanju mnogo bolj razumljiv kakor marsikateri učitelj, ki je v dobrini službi."

sem jih le malokdaj in še takrat le v malih oddelkih ali pa ranjence."

"In kako je v tej zadevi pri vas?"

"O, naših mora biti kako veliko vjetih, ker ne more biti vse moštvo mrervo, kolikor ga manjka. Mislim, da 400.000 mož. Seveda se nam pravi 20.000 mož."

"Kaj se storii z vjetniki pri vas?"

"V začetku jim niso hoteli dati kruha. Zaradi tega so godrnjali in bili za kazen odgnani v Sibirijo, kjer morajo delati."

Krvavi boji v mirni Italiji.

Pred par dnevi je "Agenzia Stepheni" javila iz Reggio d'Emilia:

"Snoči se je vršilo v Teatro Ariosto na inicijativi neke nacionalne skupine privatno zborovanje, na katerem naj bi bil govoril biši avstrijski poslanec Battisti iz Trentina. Medtem, ko so se zbirali povabljeni zborovalci, se je napolnil trg pred gledališčem s sovražno razpoloženo množico, katera je kmalu pričela groziti. Ko je priklicano vojaštvo pričelo delati red, se je vsula nanj toča kamenja; mnogo karabinjev, policijski delegat, neki stotnik in neki major so bili ranjeni, zadnji težko. Neka skupina karabinjev, katero so napadli demonstranti, baš ko je odnala enega svojih ranjenih tovarishev, s kamenjem, je pričela streljati. Ustreljen je bil neki mož iz množice, 5 oseb pa je bilo težko ranjenih. Od teh je še ena na zadebljeni rani umrla. Ponoči je množica karabinjev še enkrat napadla, tri ranila in jih nekaj potolka. Tudi dva policaja sta bila ranjena in več jih je dobilo odprtine. V Reggio d'Emilia so odšli vojaki in karabinjev. Tja se je podal tudi generalni nadzornik iz notranjega ministerstva, da uvede preiskavo. Tudi sodišče je uvedlo preiskavo."

Smo pač radovedni, kako in s katerimi sredstvi bode Italija v stanu svoje vročekrvne državljanke brzati, da ne bojo na eno ali drugo stran škilili črez mejo. Seveda je tudi v Italiji mnogo trezno-mislečih, zmernih in miroljubnih slojev prebivalstva, toda v nobeni drugi državi na svetu vladni treba v taki meri se na najnižje sloje ozirati kot na Laškem. Njihov sangviničen temperament lahko črez noč vse preobrnje, kar je bilo pred ta-dan kot pravo spoznano.

Kaj je prinesel februar ob koncu sedmega meseca v vojski proti Rusom.

Sedmi mesec vojske z Rusi je prinesel nam in našemu zavezniku sijajne uspehe. Skoraj v mesecu februarju ni bilo dne, da bi se ne poročalo z ene ali druge točke kako razsežne vojne fronte o kaki zgmagi na naši strani. Toda doseglo se se v tem mesecu tudi zmage, ki spadajo k največjim in najslavnnejšim vseh časov in vseh ljudstev, o katerih zgodovina sploh po-

Liechtensteinovo iznenadenje bilo je tem dalje živahnejše.

Na povelje radovednega kneza moral je topničar vse na drobno povedati. Iz hvaležnosti do svojega učitelja storil je to prav srčno rad ter je z nekako navdušenostjo pripovedoval o seznanitvi s tujcem ter o poteku nauka.

"Hm!" rekel je knez po nekolikem premišljjanju. Tega gospoda bi pa kaj rad spoznal. Pojd eden od Vas treh takoj k njemu ter ga v mojem imenu poprosi, naj bi se hotel k meni potruditi. Ako ga danes ne najdete doma, prilepite ga jutri!"

Sli so vsi tri, našli so ga ter mu vse povedali. Schröder se ni obotavljal, takoj se je podal k knezu. Ta ga sprejme prav uljudno in ga le površno vpraša o njegovih osebnih razmerah, za vzrok njegovega bivanja na Dunaju itd. Z nekako naglico je prešel na svojo najljubo znanost ter mu stavil različna vprašanja, na katera je Schröder v popolno zadovoljnost odgovoril. Knez je tujca začuden gledal. Mladi mož odgovarjal je brez zadreg in vendar z nekako dostojnostjo, ni se kazal kot vsevedeža, vendar vseskozi kot učen mož. Knežja lica po-stajala so vedno prijaznejša.

času od v gorskih soteskah in pobočjih močno utrjenega in obupnega borečega sovražnika skozi naše vse težko premagajoča avstrijsko-ogrška krdela in uničevalen udarec mladih pruskih čet, deželnobrambovcev in črnovojnikov, to so bili vojaški velečini, ki imajo v zgodovini malo sličenega. K tem pride še zopetna priboritev Bukovine, zavzetje Kolomeje in prodiranje proti Dnjestru kakor tudi zmagoščni boji na Rusko-Poljskem, kjer so Nemci Prasnyss z naskokom vzel.

Kako velikanski da so bili naši in naših zvestih zaveznikov uspehi v mesecu februarju, ponasi na najboljše, ako primerjamo naše sedanje stališče z onim, ki ga je vojna fronta zavzemala pred mescem dni. Začnimo na severu pri Nemcih, koje smatramo za naše. Po sijajni zmagi Hindenburgovi v Mazuriji so Nemci, v kojih vrstah se bojujejo tudi naša krdela, pomaknili svojo vojno črto več ko za 100 km naprej v sovražnikovo deželo.

Na Rusko-Poljskem bila je začetkoma februarja obojestranska bojna fronta v črti Lipno-Sierpc Mlawa-Myszynice, 16. februar, že do Prasnyss pomaknjena, 24. februar, tamkaj Rusi potolčeni s izgubo vjetih 10.000 mož in obilno vojnega materijala. Rusi so bili na vsej črti premagani in nazaj porinjeni do črte Narew-Babr-Njemen.

V centru se splošni položaj v tem mesecu sicer ni mnogo spremenil, a ravno tukaj so se koncem preteklega leta dosegli največji uspehi, ki so imeli to posledico, da so se moralni Rusi iz prostora Wieliczka-Wolbrzych-Warta-Włocławek v sedanjo vrsto nazaj umakniti.

Jako važni in pomembni so naši vspehi v Karpatih in karpatskih deželah. V Bukovini so naša krdela prodirala brez presledka, ter v zmagi za zmago sovražnika iz dežele potisnila.

Pri Černovicah stoeča ruska krdela umakniti so se morala na sever, ona pri Kolomeji-Nadworne pa nazaj proti Stanislavu. Tamkaj se sedaj južno Dnjestra s vso silo branijo, ko so se ojačili z rezervami, kolikor so jih dobiti zamogli.

Pa imajo tudi vzrok za to. Jako mnogo prostora so izgubili v zadnjem času, večjega ko so cele province, več tisoč kvadratnih kilometrov. Pa ta izguba še ni glavni vzrok! Mnogo teže se občutijo izgube na moštvo in taktični porazi, koje so Rusi v tem mescu trpeli. Prodiročajoča zaveznika sta povsodi zmagala, kjerkoli so pa hoteli Rusi prodirati, so bili povsodi teheni in trpeli strašne izgube. Pa tudi v notranjosti ruske armade že smrdi. Katastrofa 10. ruske armade jih je stala čez 170.000 mož, izgubili so ves tren in skoraj vse topove. Pa tudi v Karpatih so izgubili črez 100.000 mož vjetih, mrtvih in ranjenih.

Ker so Rusi v sedanji frontalni črti tako

Po nekolikem obojestranskem molku vpraša knez: Zakaj pa si gospod, mož z Vašimi znanostmi, ne izvoli vojaškega stanu namesto službe s peresom? Z nekoliko podporo bi znali Vi v kratkem času v tem stanu daleč priti.“

Schröder: „Žalibog, prevzvišenost, da mi je taka podpora dosedaj manjkala in mi najbrž tudi za vso prihodnost manjkala bode. V svoji domovini nimam vplivljivih sorodnikov. Častniške službe so tamkaj že zdavnaj dedičina plemstva. Tukaj sem pa itak popolnoma tuj in osamljen.“

Liechtenstein ga je pogledal še prijazneje ter mu djal: „In vendar bi znalo se tukaj najti za Vas, cesar si želite. Veste kaj, mlad mož, prepustite se meni! Če najdem v Vaši osebi zares tistega, kateri se mi po najinem pervem razgovoru zdite, — če imajte korajčo in veselje, Vaše taktiki koristne znanosti še razširiti, tedaj hočem bolje za Vas skrbeti kot dvajset strijev v tetici. Seveda pa je pervo še to vprašanje: Ali imate zaupanje do mene?“

„Oh, na to vprašanje se labko odgovori!“ rekel je Schröder odkritoščeno. „Vse, kar sem od Vaše prevzvišenosti videl in slišal, bilo je tolike slave vredno, da se mora brez vsega

ogroženi, tedaj si zbirajo rezerv kolikor močne in boji postajajo južno Dnjestra in vzhodnih Karpatih vedno silovitejši. Akoravno so naša krdela vsled prejšnjih naporov v zimskih bitkah v neugodnem karpatskem gorovju silno izmučena, vendar se bijejo sijajno in veselno in s vso zaupnostjo smemo pričakovati, da bojo ljutega sovražnika kmalu do čistega uničila.

Bukovina Rusov očiščena.

„Kölnische Zeitung“ poroča iz Bukarešta brzjavnim potom, da so se vršili zadnji čas večnevni srđiti artiljerijski boji v okolici mesta Borjan v severnem kotu Bukovine, kjer so imeli Rusi izborno utrijene postojanke. Kljub ogromnej sovražnikovi premoči so Avstriji Ruse premagali, jih vrgli iz njih utrdb in zapodili 20 kilometrov onstran reke Pruth na rusko ozemlje. Vsled te zmage je ruska moč v Bukovini strta in dežela popolnoma prosta sovražnika. Bukovinski državni in drugi uradniki so se te dni vrnili na svoja mesta.

Vprašanja in odgovori o vojski.

Amerikanski učenjak Mr. John Stoddard peča se v časopisu „Continenta Timess“ v poljudni obliki vprašanja in odgovora s tem, da bi Američane, katere podkupljeno časopisje glede vzroka sedanje svetovne vojske še vedno za nos vodi, pripeljal na tir čiste resnice. V eni novejših številki imenovanega časopisa začenja v sledenih dvogovorih:

Vprašanje: Je Avstrijsko-Ogrska v svojem ultimatum Srbiji stavila terjatve, katere bi narod, ki sam sebe respektira, ne zamogel izpolnit?

Odgovor: Je pa Srbija narod, ki čuva svoj ugled? Kako bi prišla do pravice, si to pripisovati? Še le pred kratkimi leti umorila je svojega kralja in kraljico na najostudnejši način in nju trupla so skrutili oficirji, ki še danes v srbski armadi služijo. Ta zločin pomagal je sedanjemu kralju na prestol. Anglia ga dalje časa ni marala pripoznati sedaj pa sta Anglia in Srbija „napita brata“ — zaveznika. Vrhutega je tudi dopričano, da ni samo neka „gotova“ stranka temuči tudi sedanja srbska vlada imela svoje roke pri umoru avstrijsko-ogrškega prestolonaslednika, bodočega vladarja mogočne sosednje države. Nikdar še ni bila kaka zarota s tako temeljito in skrbjo v svojemu činu pripravljena! Avstrijsko-Ogrska je s Srbijo tako ravnala, kakor bi bila ravnala kakoršna — sibodi druga država na njenem mestu, kakor bi ravnal večji del vseh dežel na svetu; ali pa še boljši morebiti!

2. Vprašanje: Ali ni bila terjatev Avstrijsko-Ogrske nespametna, ki je zahtevala, da bi morali biti pri preiskavi zarote proti dualistični monarhiji tudi avstrijsko-ogrški uradniki?

Dvoma tisti srečnega šteti, ki je Vaše milosti deležen.“

Potem pa morate tudi povsem biti zadovoljni, kaj budem z Vami počel? V mojem koru je neovrgljiv temeljni zakon ta, da mora vsak, ki vstopi, začeti služiti kot navadni prostak, t. j. vsak mora „od pike služiti“ kakor se po domače reče.“

Schröder je nekako osupnil. Hipno se mu je zazdeleno, da bi se na kratko poklonil in odšel. Toda obstopili so ga natesno topničarji, katere je bil podučeval, ga cukali in mu šepetal: „Za božjo voljo, ne recite ne! Bodite s vsem zadovoljni! To je le skušnja in nič drugače!“ — Te nekateri izmed častnikov, ki so za Liechtensteinom stali, namigovali so omahljivcu prav pomenljivo. Še nekaj trenutkov si je pomislil, nato pa s trepetajočim glasom odgovoril: „Tudi to. Zadovoljim se, ker Vaša prevzvišenost bolje ve kot jaz sam, kaj je meni v korist in od sedaj zanaprej klonim se popolnoma poveljem Vaše prevzvišenosti.“

Knez se je smehljal. „Prostovoljec bi bil toraj najet. Pokličite krojača, da mu v stranski sobi vzame mero za kadetsko uniformo. Jutri

Odgovor: Brez navzočnosti avstrijsko-ogrških uradnikov bila bi dotična preiskava zgolj komedija! Srbija je le figura na šahovski deski Balkana, igralec je pa Rusija. Rusija je že leta in leta srbske poželjivosti na škodo Avstrijsko-Ogrske najizdatnejše podpirala in podžigala. Ruski cilj je, prisvojiti si Carigrad in ustvariti Veliko-Srbijo kot svojo vazalno državo, za hrbotom tele pa sladko sanjariti o nadaljnih veselih korakih.

3. Vprašanje: Ali je mobilizacija ruskih armad in njih odhod proti nemško-avstrijski meji opravičil vojno napoved Nemčije?

Odgovor: Neverjetno je, da se zamore tako vprašanje vočigled ruske moči, ruskih načrtov in ruskih priprav sploh staviti. Pogledati moramo samo na lego Nemčije, ki je sredi dveh velikih in sovražnih držav, in spoznati mora vsakdo, da je bila Nemčija prisiljena kolikor mogoče uredno ravnati. Glede gibanja neizmernih vojnih sil carovih bilo bi vsakoršno drugačno ravnjanje — norost.

4. Vprašanje: Ali ni bila velikodušnost povod, da je Rusija priskočila Srbiji na pomoč?

Odgovor: Ali se morebiti šalite? Ali si zamorete predstavljati, da bi Rusija s svojim kardabačem, s svojimi pogromi in s svojimi sibirskimi ječami veliko ali milosrdenosti bila pristopna? Rusija je napol civiliziran ropar dežel, ki že poseduje približno eno sedminko cele zemeljske površine. Zdi se mi, da ste kratkovidni in da vidite samo na francoska in belgijska bojna polja. Poglejte vendar dalje na vzhod in spoznajte pravi vzrok vseh teh zmečejav! — Toda Vi ste 4000 milj od tega pozorisja oddaljeni. Nam pa, ki vemo, kako temeljite in popolne da so bile priprave in kako gotovo so Angleži, Francozi in Rusi na zmago računali in še računajo, se predočujejo te reči v čisto drugačni luči. Imam znanec, kajih krasni gradovi in bogata zemljišča v Galiciji so sedaj požgani, oziroma opustošena. Na Avstrijskem se trudijo, brezčtevilne, siromašne begunce iz Galicije preživiti in obleči, kajih zemljišča so kozaki opustošili. Te obžalovanja vredne kreature (bitja božja) ne dobijo ničesar od vseh teh dobrih reči, katere vi v Belgijo pošljate. Srečne se čutimo, ako se zamore beda kje olajšati, toda hočemo vas opomniti, da „je še več nesrečnih drugod“.

Obojestranske izgube v bitki v Mazuriji.

Londonski (toraj pozor: angleški!) list „Central News“ poroča: Nemški poslanik v Rimu je baje izjavil, da so izgubili Nemci v vzhodni Prusiji mrtvih in ranjenih 100.000 mož. Angleško časopisje pristavlja poročilo, ki je v celoti izmišljeno, da doseženi nemški uspeh ni v nikakem razmerju z žrtvami. Kar se tu navaja, je res, dasi ne v tem smislu, kakor sodi „Central News“. Velika naglica, s katero se je

mora biti ista izgotovljena in, sin moj, pokaži se mi v njej!

Vse se je storilo. Schröder podal se je domu, v glavi s tisočerimi dvomi, ali je storil prav ali napačno? Ali je to prvi korak v boljšo usodo, ali je prvi korak v bedo? Celo občna hvala knežje blagodušnosti ga sedaj ni umirila. Edina njegova tolažba je bila ta, da mu za prihodnost itak ne ostane ničesar na izbiro in da je bilo to neizgibnost, kar bi se pri drugih okoliščinah imenovalo: prostovoljni držni čin.

Drugega dne je prišla uniforma in bila je ugodno predznamenje — narejena iz nekaj boljšega sukna kakor navadno. Schröder se v njej predstavi knezu.

„Dobro! Prav dobro!“ se je reklo. „Toda prava služba naj se še le pojutrajšnim začne! Še nekaj. Gospod naj jutri pri meni obeduje in pride ob poludveh! Punktum poludveh! Sva se razumela?“

„Da, Vaša prevzvišenost.“ Schröder se je priklonil ter odšel. Da je punktum ob pol dveh naslednjega dne vstopil v Liechtensteinovo palaco, si lahko mislimo. Kljub temu ga je vratar očvidno že pričakoval.

Daleje prihodnj

poizkušala ruska 10. armada izogniti, da bi jo Nemci ne obkobili, je povzročila, da so se naše čete le na nekaterih delih bojne črte tako približale v boju, kakor so upale v gotovi zavesti svoje premoči. Kjer se je sovražnik ustavljal, je podlegel premoči. V tej pozimski bitki, ki ji v vojni povestnici ni enake, smo zmagali predvsem zato, ker smo sovražnika presenetili in prehiteli. Tako se je zgodilo, da naše skupne izgube niso primerne sijajnemu uspehu zmage. Izgube so nenavadno nizke in ne znašajo niti šestine števil, ki ga omenja "Zentral News". Večino izgub so zadale hitro ozdravljive bolezni, nastale vslehd pohodov, kar ni le razveseljivo, marveč tudi dokazuje, kako brezobzirno odločeno se je zasledoval sovražnik. (Nemci so torej v tej bitki izgubili 16.000 mož, Rusi pa do 100.000 vjetnikov.)

Naši vjeli 40.000 Rusov.

Graška "Tagespost" javlja po prejetih poročilih svojega poročevalca o bojih v južno-zahodni Galiciji sledenje: Borba v južno-zahodni Galiciji se nadaljuje. V nekem delu naše črte so doseglo avstrijske čete znatne uspehe. Z naskokom so zasedli Avstriji dne 25. februarja na južni strani Dnjestra važno, od Rusov utrjeno višino. Avstriji so v teh bojih vjeli že zopet 1240 Rusov. V pretečenem tednu so torej naši v tem prostoru vjeli okrog 4000 russkih vojakov. Vsled zgoraj omenjenega uspeha našega orožja je upati, da bodo temu napredovanju sledili kmalu še drugi znatni uspehi.

Ruski napadi v Karpatih se ponavljajo.

O položaju v Karpatih piše posebni poročevalec lista "Magyar Ország" to-le:

Na celi karpatski bojni črti, od Dukla do Marmaros-Szigeta, bojni položaj vedno bolj dozoreva. Na najvažnejših postojankah, n. pr. v dolinah ob Dukli in na gališki strani prelaza Uzok, je delo naše artilerije, katera ima namen, pripravljati tla za velike bodoče boje, doseglo izdatne uspehe. Srditi boji ob Dukli, kateri so Ruse stali že velikansko število človeških žrtev, so sedaj spremenili svojo obliko in svoj značaj. Ruske čete, ki so udrle v ogrski okraj Felső-Vízkösz v komitatu Saros, so bile prisiljene, svoje napadalno prodiranje ustaviti. Od srede meseca decembra Rusi niso mogli prodreти niti za korak dalje kot do dolin gore Makovica. Tam so avstrijske čete ustavile celo rusko prodiranje.

"A Nap" poroča iz Ungvarja: Rusi so zadnje dni severno od užoškega prelaza večkrat napadli naše postojanke. Vsi napadi so se posrečili. Na meji bereškega komitata smo na več točkah dosegli pomembne uspehe. Našim četam se je posrečilo iztrgati več višin, ki so jih Rusi trdovratno branili. V bojih pri Alsó-in Felső-Pakonyu smo prisilili sovražnika, da se je pri Dukli moral umakniti do meje. "Magyar Ország" poroča: Od četrtega se v dolinah pri Dukli le redko čuje grmenje topov. Rusi so iz tega dela svoje fronte odpoklicali zelo veliko evropskega vojaštva in ga nadomestili s Čerkesi in Tartari. Bajonetni napadi so bolj redki in brezuspešni.

"Az Est" poroča iz Munkacsa: Sem je do spela vest, da so izvršili Rusi včeraj silen napad na cesti, ki gre od Wyskowa proti severu. Naše čete so napadli lahko in velikimi izgubami za sovražnika odbile. Število vjetnikov je prav veliko.

O bojih pri Dukli poroča isti list, da je tam razmeroma mirno. Naše čete pa neprestano pridobivajo krajevne uspehe. Severno od Also-Ragonja so naše čete zasedle neki russki streški jarek in ga obdržale kljub silnim protinapadom. V gorah močno sneži, mraz pa ni prehud.

Glasom poročil istega lista baje priznavajo ruska poročila, da so se Russi umaknili iz Karpatov in da se bojujejo sedaj na galiških tleh.

"Esti Ujszag" poroča: Že tri tedne se vrše ljudi boji, ki so se razvili ob prelazu Dukli. Tri tedne se že vrše tam boji in nobena stranka ni imela doslej še odločilnih uspehov. Rusi so poskusili z veliko premočjo ta prebiti naše črete, vedno pa so bili zavrnjeni. Namen russkih napadov je najbrže polastiti se železniške proge Varšava-Bogumin, da na ta način motijo naše transporte ali jih celo onemogočijo. Zdi se, da

se je ta namen že ponesrečil. Položaj naših čet ob Dukli je tak, da se lahko držimo nedogleden čas.

Silovito so se bojevali v ozemlju Tucholna-Wyszkow. Odbiti so bili tu ponovljeni napadi na naše postojanke v dolini Opor po ljutem boju v bližini z velikimi sovražnikovimi izgubami. V naših postojankah je zapustil 9. finski streški polk, ki je napadal, 300 mrtvih in vsaj ravnolitko ranjencev. Vjetih je bilo 730 mož navezenega polka, ki niso bili ranjeni.

Boji v južnovzhodni Galiciji se bjejo z veliko vztrajnostjo in še trajajo.

Poročila iz Italije.

Dunajski list "Zeit" poroča, da vlada v Italiji veliko razburjenje, ker se nekaj sliši, da hoče Angleška zapreti Gibraltarsko ožino in tako preprečiti 50 italijanskim ladjam, da bi pripljale ameriško žito v stradajočo Italijo. Zarprte morske ožine bi tudi zelo otežkočilo Italiji dovoz premoga. Znano je, da je italijanska vlada pred kratkim sklenila zelo omejiti železniški promet, da tako varčuje s premogom. Odgovornost za zgorajšnjo vest prepričamo listu "Zeit".

Bolgarski list "Mir" piše: Italijanska vlada je obvestila srbsko vlado po svojem poslaniku v Nišu, da Italija ne bi mirno trpela, če vpadejo Srbi v Albanijo in prodirajo proti Jadranskemu morju. "Mir" pristavlja: Umetno je, zakaj da Srbi ne prodirajo več v Albanijo.

Frankfurter Zeitung poroča iz baje dobro informiranega vira, da ponuja Francija Italiji Tunis kot nagrado za intervencijo. Pas zapadno od tuniške meje do notranjosti oaze Constantine naj bi bil neutralen.

Slike iz streških jarkov.

I.

Temna je bila noč. Zarili smo se v slamo, ki smo jo v bližini našli ter v jarke znosili. Skozi majhne odprtine je lukala opazovalna straža tje čez brezmejno planjavo proti Rusom, ki so se kakih 500 korakov pred nami vkopali. Le poredkoma se je slišal kak strel iz pušk. Artillerija je bila mirna. V teh zemeljskih luknjah smo ležali 24 ur eden k drugemu trdo stisnjeni, tovariš pri tovarišu. Vsi še bdimo, že-

Kako se izrablja površina Avstro-Ogrske v gospodarsvenem oziru?

Kakor naš zaveznik Nemčija — je tudi naša vlada oskrbelna, da bi naš domači predelki, ki nam služijo v živež, segli do prihodnje žetevje. Sestavita in drugih sadežev pa bi se morala tudi v večji meri oskrbeti kakor dosedaj in vsak košček zemljišča se naj skrbno izrabi kolikor mogoče v kmetovalske namene. Tretnina avstro-ogrškega površja je z gozd začršena in dobra tretnina so polja, kar je iz karte dovolj razvidno. Gozd zavzema n. pr. toliko površine kakor je imajo Gornje in Spodnje-Avstrijsko,

Oesterreich-Ungarns Bodenfläche und ihre wirtschaftliche Ausnutzung.

lodec kruli, vse željno pričakuje gulaževe kance. Vsak tuhta po svoje . . .

Od daleč se sliši šumjenje vrb na širni russki planjavi. To je rusko lepotno drevo! Vsetiho. Utrjenost nam zatisne oči. Ne za dolgo; zasiši se grmenje russkih topov, brezpodobno, brezpodobno grmenje, trdo, mehanično, kar opravlja svoje delo stroj, in kar je glavna stvar, brez škode na naši strani. Človek se temu nekako privadi; sij se že nikdo več ne skloni.

Zdaj hoče imeti eden užgalico. Vsak vpraša: k čemu? Zapalil si bi rad svojo pipu, vsak bi pa rad dobil proč "vsaj eden dim" (Zug). Tudi jaz sem prav čvrsto potegnil: fej vraka, kaj pa je to? — Posušeno čajevo listje, zmeseano s krompirjevo travo . . . No, tudi dobro. Občni molk . . . Proti jutru brije ravno tako mrzel veter kakor zvečer. Sliši se daljno rotopatanje topov . . . Samotno in mrzlo je takoj. "Kedaj bode vendar prišla vojna kuhinja, kedaj bo premenjava straž?" vpraša eden. Sedaj se približujejo od zadi v jutranji megli temne postave — naši nasledniki. Urno se še sporoči novemu vodniku o sovražnih pozicijah in njegovem številu; krečko mu nato stisnem roko ter odidem s svojim moštvom proti kuhinji. Naša artilerija pošilja sovražniku svoje prve jutranje pozdrave. Le tako naprej! Leden veter brije brez presledka naprej čez ruske močvirne planote; skozi suho grmovje in čez maršikateri grob kacega junaka tovariša . . .

II.

Moj prijatelj, vodnik M., dobil je pred par dnevi tako važno pismo. Bral ga je enkrat, dvakrat in vedno mrmljal, češ da je v nebesih. Podal ga je meni, naj ga čitam. Zapisano stoji, da mu je ljuba ženica punčko porodila. In solze mu trnejo z oči in kapljajo od zarjavelih lic . . . Skrbno spravi pismo v nedrije, vzame puško ter strelja naprej kakor bi se ne dogodilo ničesar novega. Oko mu je zopet čisto in jasno, dobro vidi sovražnika in muho v eni in isti črti . . .

III.

Naš nadporočnik je še mlad, pa vse ga ljubi, ker je zvest tovariš ter skrbni za svojo stotnijo kot pravi oče. Istotako je naš nanovo povisan poročnik pravi mož, brez bojazni; lastno mu je to, da se tudi med najhujšim piskanjem sovražnih krogel rad šali. Ležimo v strelnem jarku, šrapneli pokajo spredaj in za nami, kroglo letajo kakor bučeče okoli nas. Vztrajno ključujemo smrti. Zdaj vpraša poročnik nekega saperja: "Kako je?" Saper odgovori, da dobro,

razsežnost kakoršno je imata Češko in Moravsko, travniki pa ono Galicijo skoraj dosegajo. Nekaj prostora zavzemajo seveda tudi še mesta in industrijski kraji. Vsi vrti skupaj pa še ne dosežejo površino Bakovine. Vinogradi imajo razsežnost Šlezije, pusto alpsko gorovje pa ono Dalmacijo.

